Skolinspektionen

Beslut

Linköpings kommun
581 81 Linköping
Lars.rejdell@linkoping.se

Folkungaskolan
581 81 Linköping
MariaNicoleta. Todea@linkoping.se

Dnr 40-2010:2594
2011-03-25

Kvalitetsgranskning av Folkungaskolan i Linköpings kommun

Helhetsbedömning

Skolinspektionen har granskat undervisningen i engelska i grundskolans årskurser 6-9 i Folkungaskolan i Linköpings kommun.

Kvalitetsgranskningen visar att undervisningen i engelska i Folkungaskolan huvudsakligen är av god kvalitet. Flertalet av de observerade lektionerna genomfördes i flera avseenden på ett sätt som ger eleverna goda möjligheter att nå goda resultat. Skolans arbete med särskilt stöd fungerar väl. Även den pedagogiska ledningen och kvalitetsarbetet i relation till undervisningen i engelska är starkt.

Granskningen visar också på angelägna förbättringsområden. Även om en majoritet av eleverna upplever stämningen och arbetsron på lektionerna som bra finns det elever som inte omfattar denna känsla. Arbetet med att ge eleverna inflytande på undervisningen och sitt eget lärande samt undervisningens anpassning efter varje elevs behov, utgör också förbättringsområden. Av granskningen framgår att lärarna fäster vikt vid elevens utveckling av den allsidiga kommunikativa förmågan, men att skolan behöver försäkra sig om att möjligheterna att använda engelska under lektionerna maximeras.

Identifierade förbättringsområden

För att höja kvaliteten på undervisningen i engelska bedömer Skolinspektionen att insatser behöver prioriteras inom följande områden:

- Folkungaskolan behöver genomföra insatser för att förbättra elevernas möjligheter till inflytande på undervisningen i engelska och ges redskap för att kunna ta ansvar för sitt lärande
- Folkungaskolan behöver genomföra insatser för att förbättra undervisningen vad gäller anpassningen efter varje elevs behov, så att varje elev får möjlighet att använda och utveckla hela sin förmåga i såväl kommunikativa som receptiva och produktiva övningar.
- Folkungaskolan behöver försäkra sig om att samtliga lärare maximerar möjligheten att använda engelska i klassrummet. I detta ingår att se till att samtliga elever känner sig trygga i att använda engelska i samtal och diskussioner.

För en beskrivning av kvalitetsgranskningens resultat och Skolinspektionens bedömningar samt motivering av beslutet se bilagd rapport *"Kvalitetsgranskning av undervisningen i engelska i årskurs 6–9 i Folkungaskolan i Linköpings kommun."*

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 25 september 2011 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de förbättringsområden och brister myndigheten identifierat. Om åtgärder ännu inte vidtagits ska huvudmannen ange tidplan för planerade åtgärder och vem som ansvarar för att genomföra åtgärderna.

Redogörelsen skickas per post till:

Skolinspektionen
avdelningen i Linköping
Att: Dnr 40-2010:2594
Box 330
581 03 Linköping
eller via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se.

Ange Skolinspektionens diarienummer (Dnr 40–2010:2594) vid kommunikation med myndigheten angående granskningen.

I ärendets slutliga handläggning har utredare IngBeth Larsson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Ronny Högberg
Utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Skolinspektionens rapport, *"Skolinspektionens granskning av undervisningen i engelska i grundskolans årskurser 6–9 i Folkungaskolan i Linköpings kommun"*

Bilaga 2 Sammanställning av svar i genomförd elevenkät i *Folkungaskolan*

Skolinspektionens granskning av undervisningen i engelska i grundskolans årskurser 6–9 i Folkungaskolan i Linköpings kommun

Bakgrund

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av undervisningen i engelska i grundskolans årskurser 6–9 under hösten 2010 och våren 2011. Granskningen i Folkungaskolan i Linköping kommun ingår i detta projekt. Övergripande iakttagelser och slutsatser från alla granskade skolor kommer att redovisas i en sammanfattande kvalitetsgranskningsrapport, där också litteraturlista ingår.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens webbplats (http://www.skolinspektionen.se/valitetsgranskning/).

Utgångspunkter i granskningen är huruvida det, i enlighet med läroplanen och den nationella kursplanen, finns en ändamålsenlig och likvärdig lärandemiljö i undervisningen i engelska, som ger alla elever goda förutsättningar att uppnå de kunskapsmål och betygskriterier som finns formulerade för ämnet.

Följande frågeställningar är centrala i granskningen:

- Tillämpar lärarna i engelskundervisningen de nationella målen och riktlinjerna och ges därmed alla elever likvärdiga förutsättningar att nå målen?
- Används särskiljande lösningar i engelskundervisningen (exv. i form av nivågruppering)? Säkerställer skolan i sådant fall elevernas möjligheter att utvecklas optimalt?

Ämnet engelska har delvis andra kunskapsteoretiska utgångspunkter än t.ex. matematik, genom att tillägnande i autentiska situationer och praktisk användning står i fokus, snarare än analys och förståelse. I läroplanen för den obligatoriska skolan (Lpo 94) beskrivs att skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola "kan kommunicera i tal och skrift på engelska". Detta funktionella synsätt präglar även kursplanen i ämnet där det fastslås att "utbildningen i engelska syftar till att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga". Ämnets struktur nämns i löpande text men återfinns inte vare sig i Mål att sträva mot eller Mål att uppnå. Emellertid framställs inte sällan på lokal nivå behärskning av språkliga *elements* som ett eget mål snarare än som ett medel att utveckla en funktionell språklig kompetens. Även i den nya kursplanen för engelska, som gäller fr.o.m. 1 juli 2011, betonas den kommunikativa förmågan.

En kort sammanfattning av den bild som framträder av resultaten i engelska är att de allra flesta elever i den svenska grundskolan har goda eller mycket goda kunskaper.

Den skillnad som finns mellan elevgrupper, och som i vissa undersökningar visar sig är i tilltagande, är i grunden inte acceptabel men trots detta väsentligt mindre än i de flesta andra, jämförbara länder[1].

Flera studier visar att eleverna inte bara lär sig engelska i skolan utan i högsta grad också förvärvar mycket av sin språkliga kompetens, på sin fritid. I en framlagd doktorsavhandling i engelska vid Karlstads universitet[2], i vilken bland annat könsskillnader vad gäller språklärande utanför skolan fokuseras, framkommer att pojkar ägnar i snitt 43 procent av den sammanlagda tiden för det som definierats som fritidsengelska, åt dataspel och internet. Motsvarande andel för flickor är 6 procent. Denna skillnad ses som en viktig förklaring till varför pojkarna har ett större ordförråd i engelska än flickorna. Flickorna har emellertid bättre betyg i engelska.

En rapport från Skolverket[3] visar att ungefär hälften av alla elever i åk 9 går i nivåindelade grupper. Motsvarande andel i åk 7 och 8 är ungefär var tredje elev. Vanligast är nivåbaserad gruppindelning i matematik, men det förekommer även i engelska. I sin lägesbedömning för 2009 skärper Skolverket[4] tonen vad gäller nivåindelning och säger att utvecklingen gått mot allt fler särskiljande lösningar och att det inte finns forskningsbaserade belägg för att detta skulle inverka positivt på elevernas resultat. Tvärtom påtalas risken för låga förväntningar samt negativa effekter på elevers motivation, lärande och självbild i grupper med elever som antas ha svårt att nå målen. Förväntningar på eleverna lägger ribban för undervisningen och stimulans mellan kamrater försvinner. Utifrån detta väljer Skolinspektionen att särskilt granska om eventuella särskiljande lösningar ger alla elever möjligheter att utvecklas optimalt.

Grunden för Skolinspektionens bedömningar av undervisningens ändamålsenlighet är de mål och anvisningar som finns i läroplanen och i kursplanen för ämnet. Därför har Skolinspektionen följande huvudfrågeställning i denna granskning: Tillämpar lärarna i engelskundervisningen de nationella målen och riktlinjerna och ges därmed alla elever likvärdiga förutsättningar att nå målen?

Resultat från granskningen redovisas under fyra huvudrubriker; *Undervisningens genomförande, Elevernas möjligheter att utveckla språk- och kommunikationsfärdigheter, Pedagogisk ledning och kvalitetsarbete* samt *Särskilt stöd i engelska.* Under dessa rubriker redovisas granskningsområden med utgångspunkter i läroplanen och/eller kursplanen. För vissa moment, särskilt de som rör lärarnas förmåga att genomföra en

---

[1] Bonnet, G. (ed.) *The Assessment of Pupils' Skills in English in Eight European Countries 2002,* European network of policymakers for evaluation of education systems. http//cisad.adc.education.fr/reva/

[2] Sundqvist, P. (2009) *Extramural English Matters: Out-of-School English and Its Impact on Swedish Ninth Graders' Oral Proficiency and Vocabulary*

[3] Skolverket (2006a) *Attityder till skolan 2006. Elevernas och lärarnas attityder till skolan.* Skolverket/Fritzes (Rapport 299).

[4] Skolverket (2009b) *Skolverkets lägesbedömning 2009.* Stockholm: Skolverket/ Fritzes (Rapport 337).

ändamålsenlig undervisning har bedömningsgrunder även hämtats från forskning och beprövad erfarenhet.

För att kunna göra sammanvägda bedömningar, är de lektionsobservationer som inspektörerna genomför viktiga inslag. Betydelsefullt är också att samla och beakta information som ges av dem som är verksamma i skolan. Därför genomförs intervjuer med lärare, rektorn och elever. Lärare och elever ges också möjlighet att i enkäter skriftligt redovisa hur de ser på engelskundervisningen.

Beskrivning av skolan

Folkungaskolan är en kommunal friskola belägen i centrala Linköping. Skolan är både en gymnasie- och grundskola (åk 4–9). Antalet elever i grundskolan uppgick under läsåret 2009/10 till 469, varav en majoritet av dessa var flickor. Enligt skolans senaste kvalitetsredovisning är andelen elever med utländsk bakgrund ungefär hälften av snittet i riket. Elevernas vårdnadshavares utbildningsnivå är också högre än riksgenomsnittet.

Kunskapsresultaten på skolan är generellt goda. På skolan erbjuds eleverna vid tidpunkten för granskningen en inriktning mot dans och en inriktning mot musik.

Skolans organisation av engelskundervisningen

På Folkungaskolan förekommer ingen nivågruppering av undervisningen. Undervisningen sker i helklass i årskurserna 7–9, men när det gäller årskurs 6 tillämpar skolan ett 20-gruppsystem i ämnena matematik, svenska och engelska. Indelningen av dessa grupper sker dock inte utifrån en nivågruppering, utan utifrån en tanke om att inte ha för stora undervisningsgrupper i dessa årskurser. Särskilt stöd ges i första hand och vanligtvis inom klassens ram.

Elevernas resultat i engelska

Figur 1 Nationella ämnesprov i engelska åk 9, andel (%) elever som nått målen för proven

År	G			VG			MVG			Ej nått målen		
	Samtliga	Pojkar	Flickor	Samtliga	Pojkar	Flickor	Samtliga	Pojkar	Flickor	Samtliga	Pojkar	Flickor
2007	10	66,6	33,4	45	63,6	34,2	45	0	57,9	0		
2008	5	66,6	33,4	53,3	72	45,2	41,7	0	52,4	0		
2009	23,9	77,6	22,4	52,3	44,8	55,2	23,9	77,6	22,4	0		
2010	15,7	0	17,6	49,4	61,9	45,6	34,8	0	36,8	0		

Källa: uppgifter från Folkungaskolan

Figur 2 Slutbetyg i engelska åk 9, andel (%) elever som nått målen

År	G			VG			MVG			Ej nått målen		
	Samtliga	Pojkar	Flickor	Samtliga	Pojkar	Flickor	Samtliga	Pojkar	Flickor	Samtliga	Pojkar	Flickor
2007	21,3	36,4	12,8	31,1	36,4	28,2	45,5	27,3	59,0	0		
2008	6,6	15,8	2,4	54,1	68,4	47,6	39,3	15,8	50,0	0		
2009	22,5%	33,3	19,1	49,4%	38,1	52,9	28,1%	28,6	27,9	0		
2010	18,1	13,6	19,4	42,6	54,5	38,9	39,4	31,8	41,7	0		

Källa: uppgifter från Folkungaskolan

Som framgår av tabellerna uppvisar Folkungaskolan goda resultat i engelska de senaste åren. Både vad gäller slutbetygen i årskurs 9 och resultat på det nationella ämnesprovet i åk 9 når samtliga elever målen.

Även resultaten vid det nationella ämnesprovet i årskurs 5 visar på goda resultat. På tre av de fyra momenten i det nationella ämnesprovet 2010 finns dock elever som inte nådde kravnivån. För dessa elever finns åtgärdsprogram utarbetade och skolan gör bedömningen att målen kommer att nås längre fram, sannolikt redan i årskurs 6.

Motivering till beslutet

På följande sidor ges en beskrivning och en bedömning av den granskade undervisningen i engelska. De grunder och kriterier som använts vid bedömningarna är främst hämtade ur läroplanen för grundskolan och den nationella kursplanen för engelska. För vissa granskningsområden har även exempel på framgångsfaktorer som framkommit i forskning och beprövad erfarenhet använts.

Inspektörernas bedömning av 10 lektioner i årskurserna 6–9 redovisas i punktdiagram. Resultat från genomförda intervjuer med elevgrupper, lärargrupper och rektorn kommenteras i löpande text, liksom 6 enkätsvar från enskilda lärare och 202 enkätsvar från elever. I slutet av varje avsnitt finns en sammanfattande bedömning där information från de olika underlagen har beaktats.

A. Lärandemiljö och genomförande

A 1. Trygg och stödjande lärandemiljö

Ur läroplanen för det obligatoriska skolväsendet (Lpo 94):

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

Läraren ska stärka elevernas vilja att lära och elevernas tillit till den egna förmågan.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

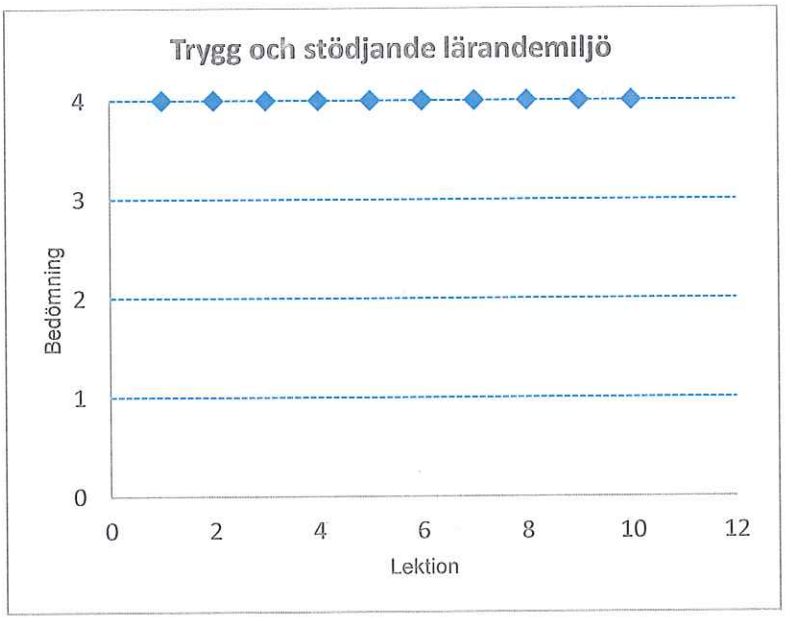
- Präglas lektionerna av en positiv, avslappnad och respektfull atmosfär?
- Främjas elevernas personligheter och respekt för varandra
- Säkerställer lärarna ordningen?
- Har lärarna positiva förväntningar på eleverna?
- Stöttas elevernas självförtroende och tillit till den egna förmågan?
- Involveras alla elever?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Trygg och stödjande lärandemiljö*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
			X

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 3 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 10 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Vid samtliga lektionsbesök är stämningen i klassrummet god och avslappnad. Lektionerna är väl strukturerade och läraren så väl som eleverna kommer förberedda till lektionen. Genomgående har läraren en positiv inställning till eleverna och ger dem uppmuntran i skolarbetet, till exempel genom att berömma dem och visa på positiva förväntningar gällande elevernas egen förmåga.

Underlag från intervjuer och enkäter

Enligt lärarna är eleverna generellt trygga på skolan och hänvisar till de enkäter som skolan tidigare har genomfört. För att uppnå och vidmakthålla en trygg lärandemiljö under lektionerna uppger lärarna att de försöker skapa struktur och disciplin under lektionerna. Ett exempel är att de låter eleverna hälsa på varandra innan lektionen påbörjas. Ytterligare ett sätt att skapa trygghet för eleverna är enligt lärarna att inte hämma dem i språkanvändningen genom att "rätta" minsta uttalsfel. Under intervjun understryker lärarna även att en positiv stämning inte är något man endast försöker skapa under engelskalektionerna, utan även på skolan i dess helhet.

I elevenkäten får eleverna ta ställning för påståendena "Det är en trevlig och positiv stämning på engelskalektionerna" och "Jag får arbetsro under engelskalektionerna". Vid sammanställningen av samtliga besökta klassers svar på dessa påståenden ges en övervägande positiv bild, då en majoritet anser att påståendena "stämmer ganska bra". Ungefär femton procent av eleverna anger dock att de inte är nöjda med arbetsron i klassrummet. Det finns också ett fåtal elever (3 %) som inte upplever en positiv stämning under lektionerna. I intervjuerna med eleverna framkommer även att lektionerna ibland är "stökiga" och att det finns elever som inte vågar prata på engelska i helklass.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Trygg och stödjande lärandemiljö* mestadels är stark. Bedömningen bygger främst på lektionsobservationerna och att en majoritet av eleverna upplever att stämningen och arbetsron i klassrummet är bra. Svagheter är dock att samtliga elever, om än ett fåtal, inte omfattar denna upplevelse samt de indikationer Skolinspektionen får på att det finns elever som inte känner sig trygga i att prata engelska i klassrummet. Det är angeläget för skolan att bringa reda i vad dessa upplevelser grundar sig i och vidta åtgärder, så att samtliga elever upplever att de har en trygg lärandemiljö där arbetsro råder.

A 2. Lektionsupplägg och genomförande, organisation i klassrummet

I den nationella kursplanen i engelska anges mål att sträva mot vilka uttrycker den inriktning undervisningen ska ha när det gäller att utveckla elevernas kunskaper och förmågor. De tydliggör därmed de kunskapskvaliteter som är väsentliga i ämnet. Dessa mål utgör det främsta underlaget för planeringen av undervisningen och sätter inte någon gräns för elevernas kunskapsutveckling. Mål att uppnå anger den miniminivå av kunskaper som alla elever ska uppnå det femte respektive nionde skolåret. Kursplanen är utformad för att klargöra undervisningens inriktning och vad alla eleverna ska lära sig men lämnar samtidigt stort utrymme för lärare och elever att välja stoff och metoder.

I nationell och internationell forskning som undersöker vad som karaktäriserar framgångsrika skolor och skickliga lärare, beskrivs ett antal förutsättningar och förhållningssätt som särskilt gynnsamma för goda resultat. Bland annat framhålls förmågan att skapa motivation, dvs. att väcka elevernas nyfikenhet och intresse, vilket även läroplanen anger att läraren har ett ansvar för. Utmärkande för skickliga lärare är att de fokuserar på det som är väsentligt, de tydliggör kursplanens mål och kan tydligt förklara och illustrera vad det är eleverna ska lära sig, vilket i sin tur gynnar eftersträvad metakognition.

Lärarnas förmåga att presentera information klart och levande, strukturera materialet, ställa mer komplexa frågor och att fånga upp och vidareutveckla elevernas idéer framträder likaså som en central faktor. Skickliga lärare visar stor respekt för sina elever och de har höga förväntningar på att de ska nå målen. Feedback har stor betydelse för elevers lärande och skickliga lärare ger snabb återkoppling till eleverna för att säkra deras förståelse och kunskapsutveckling.

Utifrån forskningsresultat utmärks skickliga lärare vidare av att de är passionerade när det gäller lärande och undervisning. De siktar högre än bara mot "uppnåendemålen", vilket även läroplanen ger i uppdrag.

De lärare som kan använda en bred repertoar av strategier, t.ex. erfarenhetsbaserade och framgångsrika metoder och varierade arbetsformer är vanligtvis mest framgångsrika, enligt forskningen. Deras val av olika strategier är medvetna utifrån en analys av nationella mål och därmed även enskilda elevers behov, snarare än slumpmässigt eller vanemässigt.

Utgångspunkter för detta granskningsområde har i stor utsträckning hämtats i forskningen kring vad som utmärker skickliga lärare och framgångsrika skolor[5]*. Granskningen respekterar dock det utrymme som lärare och elever har att välja stoff och metoder. Viktigt är emellertid att undersöka hur väl valda metoder fungerar samt huruvida de stämmer överens med målen i läroplanen och kursplanen.*

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

- Finns effektiva rutiner i klassrummet?
- Finns ett tydligt syfte/mål för lektionen, presenteras det för eleverna, utvärderas det?
- Har lektionen ett logiskt flöde, hänger delarna ihop, varierar svårighetsgraden?
- Används lektionstiden effektivt?
- Ger läraren tydliga instruktioner och förklaringar?
- Stärker läraren elevernas motivation för aktiviteter och uppgifter?
- Har läraren ändamålsenliga undervisningsstrategier?
- Vet varje elev vad han/hon förväntas göra?

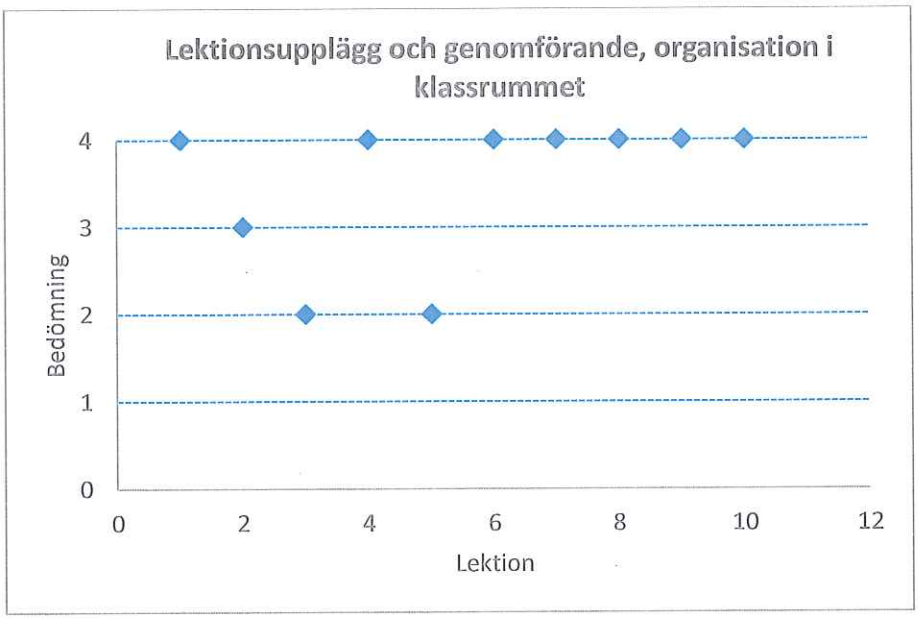
Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Lektionsupplägg och genomförande, organisation i klassrummet*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

[5] I den övergripande rapporten, som sammanfattar granskningsresultaten från de deltagande skolorna, finns referenslista.

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 4 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 10 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Under majoriteten av lektionerna varieras arbetssätten. I detta avseende innehåller lektionerna både lärargenomgångar och elevers eget arbete, i form av grupp- och pardiskussioner samt enskilt arbete med skriv- eller lyssningsuppgifter. I de fall där variation i arbetssätt inte förekommer är arbetet centrerat till en uppgift som eleverna hade påbörjat innan tidpunkten för Skolinspektionens besök, till exempel diktskrivning eller ett grupparbete om engelsktalande länder.

Flertalet lektioner har en tydlig struktur där övergångar till lektionens olika delar sker på ett smidigt och tidseffektivt sätt. Lärarna arbetar även på att skapa en positiv motivation för arbetsuppgifterna och olika övningar. På några lektioner anger läraren tydligt lektionens syfte, antingen muntligt eller genom att skriva upp det på white-boardtavlan. På vissa av dessa lektioner förekommer dock inga tydliga utvärderingar av huruvida lektionens syfte har uppnåtts i slutet av lektionen.

Det finns lektioner där upplägg och genomförande sammantaget bedöms ha fler svagheter än styrkor. Under en lektion blir lärarens instruktion för en specifik uppgift otydlig och läraren får förklara uppgiften flera gånger. På en annan lektion får eleverna vid flera tillfällen vänta en lång tid på lärarens hjälp, då läraren är upptagen med att hjälpa andra elever. Detta medför att elevernas arbete vid flera tillfällen stannar upp i väntan på läraren.

Underlag från intervjuer och enkäter

Enligt lärarna innebär god kvalitet i engelskundervisningen att den sker på engelska, att samtliga är förberedda och att man arbetar med att ge eleverna ansvar samt låter dem komma in i upplägg av undervisningen. Vid planeringen av undervisningen framför lärarna att det är särskilt viktigt att försöka få in "tala-läsa-skriva-lyssna" i varje moment samt det egna ansvaret hos eleverna.

Lärarna menar dock att de under sina ämneslagsmöten diskuterar för lite pedagogik. I stället upptas tiden mest av att diskutera praktiska och organisatoriska frågor. Lärarna menar även att de borde ha mer tid för ämneslagsmöten. Skolinspektionen uppfattar i dessa avseenden att det hos lärarna finns en vilja och ett behov av att diskutera undervisningsnära frågor med varandra. Lärarna framhåller dock att de har ett informellt samarbete, d.v.s. utanför konferenstid, kring undervisningen och att de ibland får tips om arbetssätt av varandra.

Under hösten har lärarna arbetat med lokala pedagogiska planeringar. Syftet med dessa planeringar är att tydliggöra undervisningens fokus i förhållande till olika förmågor som eleven enligt kursplan och läroplan ska utveckla. Arbetet med de pedagogiska planeringarna initierades av rektorn i syfte att skapa ett redskap för det pedagogiska tänkandet om eleven, speciellt elever som skulle kunna vara i behov av särskilt stöd. I detta avseende menar rektorn att de planeringar som fanns innan arbetet med de pedagogiska planeringarna inte var tillräckligt kopplade till läroplanens mål.

Skolinspektionen har tagit del av lärarnas pedagogiska planeringar över olika arbetsområden. Dessa stämmer överens med vad lektionsbesöken visade, även om det var olika delmoment inom dessa arbetsområden som behandlades. De lokala pedagogiska planeringarna har en koppling till olika mål och förmågor samt innehåller beskrivningar av vilka arbetssätt som ska tillämpas och hur läraren ska bedöma elevens utveckling.

I elevenkäten får eleverna ta ställning till påståendet "läraren i engelska förklarar och undervisar bra". En övervägande majoritet anser att detta påstående antingen stämmer mycket bra eller ganska bra, medan nio procent ger negativa svar på detta påstående.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Lektionsupplägg och genomförande, organisation i klassrummet*, uppvisar mer styrkor än svagheter. Bedömningen bygger på lärarnas arbete med de pedagogiska planeringarna samt på hur flertalet granskade lektioner genomförs. Det finns dock lektioner som enligt Skolinspektionens bedömning uppvisar mer svagheter än styrkor i upplägg, genomförande och organisation i klassrummet.

Skolinspektionen bedömer även att ett angeläget förbättringsområde är lärarnas möjligheter att mer strukturerat diskutera pedagogiska och didaktiska frågor med varandra.

A 3. Anpassning av undervisningen till elevers olika behov

Ur Lpo 94:

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling.

Läraren ska, utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

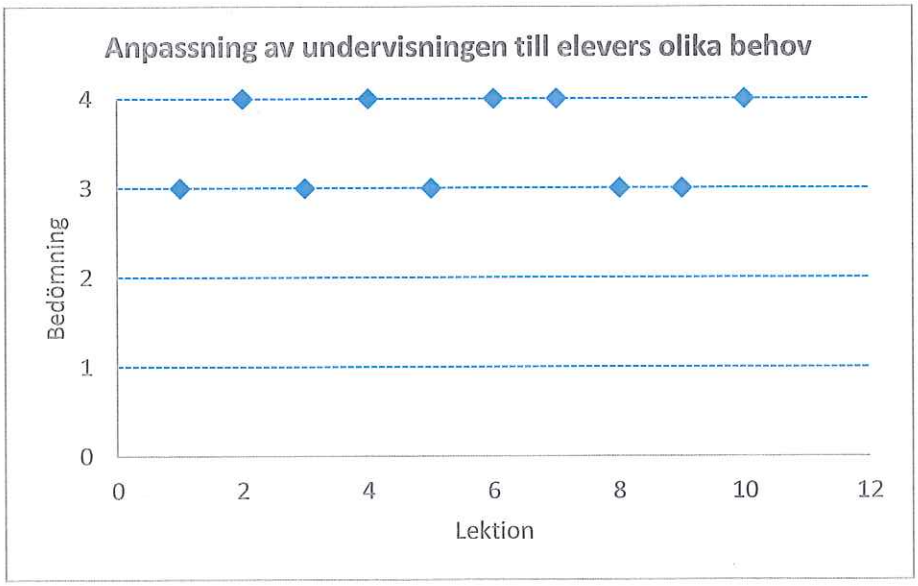
- Anpassas instruktioner och uppgifter till elevernas skillnader när det gäller motivation, prestationsnivå, sätt att lära, inlärningstakt?
- Får elever som behöver stöd under vanlig lektion sådant?
- Får högpresterande elever mer utmanande uppgifter?
- Kontrolleras specifika problem när det gäller enskilda elevers förståelse?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Anpassning av undervisningen till elevers olika behov*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 5 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 10 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Sammantaget ger lektionsbesöken en positiv bild av hur lektionerna fungerar gällande anpassning till elevernas behov. De besökta lektionerna skiljer sig åt i arbetssätt och ämnesområde. De lektioner som får värdet fyra har till exempel uppgifter som ger eleverna möjligheter att genomföra dessa på olika sätt och efter sina ambitioner och förutsättningar. Uppgifternas karaktär gör även att eleverna har möjlighet att själva utforma riktning och innehåll i dem, genom att exempelvis välja vilket ämne de vill tala om inför klassen eller vilket engelskspråkigt land de vill arbeta med. Dessa lektioner är också varierande i arbetssätt och upplägg och läraren kontrollerar aktivt elevernas förståelse av instruktioner och uppgifter.

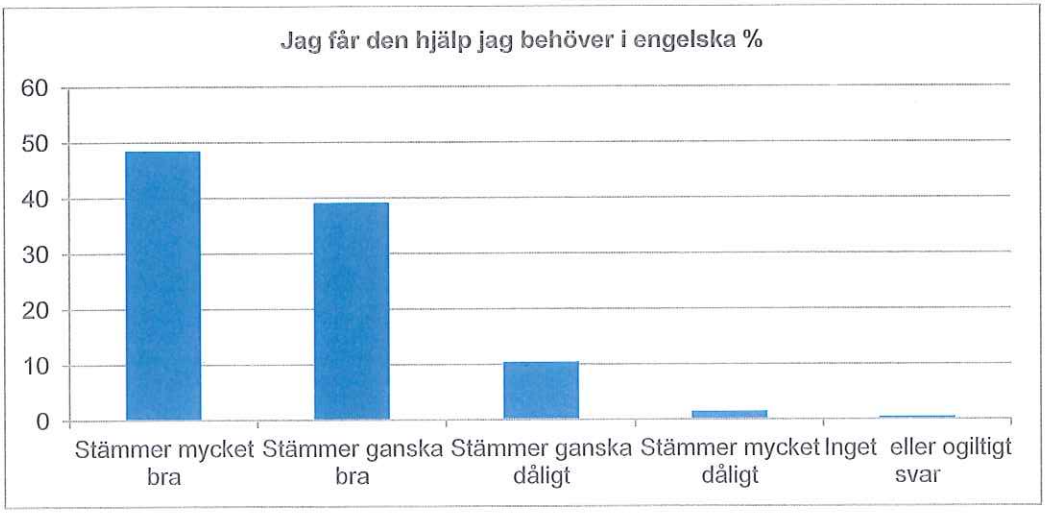
I de fall där lektionerna får värdet tre beror det bland annat på att läraren vid sina instruktioner inte är tillräckligt tydlig och inte tillräckligt aktivt kontrollerar om elever har behov av ytterligare instruktioner. Uppgifterna som eleverna arbetar med ger inte i lika hög grad eleverna möjlighet att själva utforma riktning och innehåll i dem, som fallet är med de lektioner som får det sammantagna omdömet fyra.

Under en lektion ser Skolinspektionen exempel på att eleverna kan välja mellan olika uppgifter. Arbetet under denna lektion är en fortsättning på ett arbete som hade påbörjats vid en annan lektion, där elever hade möjlighet att välja uppgift och redovisningsform. Under de övriga lektionerna ser inte Skolinspektionen några exempel på att eleverna får möjlighet att välja mellan olika uppgifter.

Underlag från intervjuer och enkäter

Som framgick under föregående granskningsområde (lektionsupplägg, genomförande och organisation i klassrummet), är en majoritet av eleverna nöjda med sina lärare vad gäller deras förmåga att undervisa. Flertalet elever anser också att de får den hjälp de behöver i engelska, vilket diagrammet nedan illustrerar:

Figur 6: fråga 9 i elevenkäten

Trots att övervägande delen av eleverna anger positiva värden på detta påstående är det värt att notera att 11 procent inte anser att de får den hjälp de behöver i engelska. Detta indikerar sålunda att det finns elever som upplever att undervisningen inte anpassas till deras behov.

Under elevintervjuerna framkommer att det finns möjlighet att få "svårare" uppgifter eller extra hjälp om man behöver det, men i övrigt ger eleverna olika svar på frågor om individanpassning. Några elever verkar i stort sett nöjda med hur undervisningen anpassas. I detta avseende nämns att de ofta kan välja arbetssätt utifrån sin egen nivå och uppgifter som passar dem själva. Det finns dock exempel på elever som under intervjuerna ger uttryck för att undervisningen inte är tillräckligt utmanande och framför tvivel angående huruvida lärarna tar hänsyn till elevernas olikheter.

I lärarenkäten så väl som under lärarintervjun ger lärarna olika exempel på hur de arbetar med att anpassa undervisningen till elevers behov. Enligt lärarna ges extra uppgifter till elever som håller högt tempo och man låter eleven välja redovisnings- och examinationsformer. Eleverna får även möjlighet att välja vilken bok de ska läsa vid arbete med skönlitteratur eller välja innehåll när de förbereder sig för och genomför ett s.k. "speech". Andra svar lärarna ger vid denna fråga är att de i dialog med eleven och dennes föräldrar försöker utforma uppgifter som är utmanande utifrån elevens nivå, samt att eleverna efter gemensamma moment ges möjlighet att arbeta på det sätt han/hon "lär sig bäst på" i anslutning till det mål undervisningen vid ett givet tillfälle riktar in sig på.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Anpassning av undervisningen efter varje elevs behov* uppvisar mer styrkor än svagheter. Bedömningen bygger på att lärarna visar på en god beredskap beträffande anpassning av undervisningen efter elevers behov samt på vad som framgick av lektionsbesöken. Vad gäller de observerade lektionerna har hälften av dessa bedömts ha mer styrkor än svagheter och inte som mestadels starka, vilket var den bedömning de övriga lektionerna fick.

Skolinspektionen kan konstatera att det finns olika uppfattningar bland eleverna om undervisningen anpassas efter varje elevs behov. En övervägande del av eleverna anser att de får den hjälp de behöver i skolarbetet och i intervjuer exemplifierar eleverna hur undervisningen anpassas efter deras behov. Det finns emellertid exempel på elever som inte anser att de får den hjälp de behöver (11 %) eller uppfattar att undervisningen inte är tillräckligt utmanande, varför skolan i högre utsträckning behöver försäkra sig om att undervisningen anpassas efter varje elevs behov.

A 4. Elevernas medverkan, ansvar och inflytande

Ur Lpo 94:

Läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärning och för sitt arbete i skolan, se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad.

Ur kursplanen för engelska:

Skolan ska i sin undervisning sträva mot att eleven utvecklar sin förmåga att reflektera över och ta ansvar för sin egen språkinlärning och att medvetet använda arbetssätt som främjar den egna inlärningen, utvecklar sin förmåga att planera, genomföra och utvärdera uppgifter, på egen hand och i samarbete med andra.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

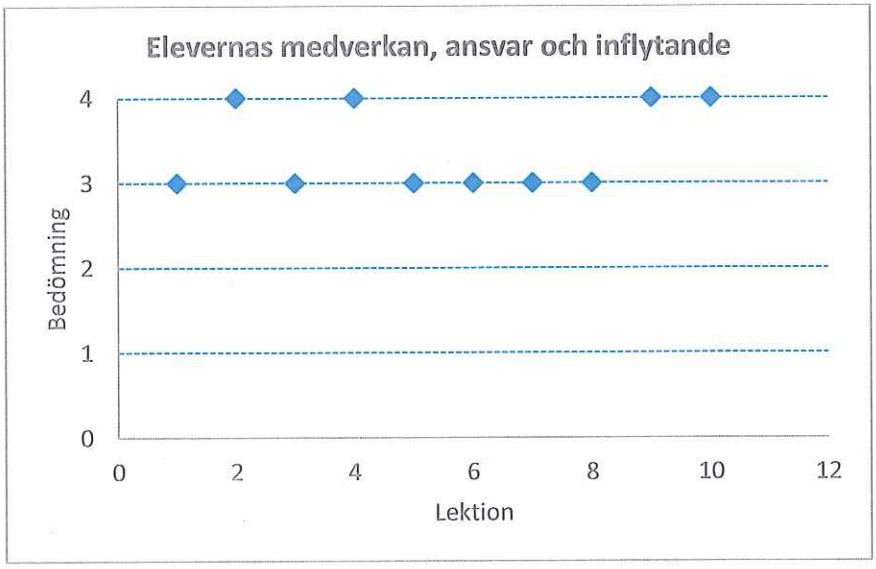
- Har eleverna möjlighet att delta i planering och upplägg av undervisningen?
- Ger läraren förutsättningar, redskap och möjligheter för eleverna att kunna ta ansvar för sitt eget lärande?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Elevernas medverkan, ansvar och inflytande*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 7 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 10 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Under lektionerna ger lärarna eleverna förutsättningar för en aktiv och individuell medverkan. Vid några lektioner anger läraren inledningsvis vad lektionen ska innehålla och ger samtidigt eleverna förutsättningar att påverka lektionens upplägg och innehåll. Skolinspektionen ser även exempel på att eleverna ändrar lärarens

planering genom att själva föreslå arbetsform för en uppgift eller framföra synpunkter på en ny form av glosförhör som läraren initierar under lektionen.

I de fall där Skolinspektionens bedömning sammantaget ger värdet tre på detta granskningsområde beror det på varierande orsaker. Lärarna ger exempelvis inte i tillräcklig hög grad eleverna olika redskap för deras ansvarstagande i lärandet och/eller förutsättningar för en aktiv och individuell medverkan.

Underlag från intervjuer och enkäter

I elevenkäten får eleverna ta ställning till om de anser att lärarna presenterar målen i kursplanen samt om de kan påverka vad de arbetar med och hur de arbetar. En majoritet av eleverna anser att dessa tre påståenden antigen stämmer mycket bra eller stämmer ganska bra. Det finns dock elever som upplever att deras inflytande är begränsat: 26 procent anser inte att de kan påverka innehållet i undervisningen, 20 procent anser inte att de har något inflytande på arbetssätt och 17 procent uppger att läraren inte presenterar målen för undervisningen i särskild hög grad. Positiva inslag som lyfts fram under elevintervjuerna gällande elevinflytande är emellertid att de ofta får möjlighet att välja mellan olika uppgifter och arbetssätt samt att de ibland får rösta i klassen om vad och hur de ska arbeta.

I lärarenkäten får lärarna göra en skattning av i vilken grad de ger eleverna inflytande på undervisningen och över sitt lärande. I dessa hänseenden finns det exempel på lärare som, enligt deras egen skattning, inte i tillräcklig hög utsträckning gör eleverna delaktiga. På en skala där ytterligheterna är "i ringa omfattning" och "i hög grad" anger de ett mittenvärde på hur väl de anser att eleverna är med och planerar innehållet i undervisningen och sitt eget lärande.

Under intervjun beskriver emellertid lärarna olika sätt att arbeta med elevinflytande. För att ge elever inflytande så väl som att öva dem i att ta ansvar för sitt lärande, arbetar vissa lärare med elevledda utvecklingssamtal. Eleverna ges även möjlighet att välja mellan olika uppgifter och redovisningsformer för sina kunskaper och färdigheter. Lärarna menar också att de lyssnar på elevernas synpunkter på undervisningen, diskuterar dessa och i möjligaste mån försöker tillmötesgå eleverna. Det finns dock lärare som menar att eleverna sällan för fram förslag på undervisningen, trots att de ges möjligheter till detta.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Elevernas medverkan, ansvar och inflytande* innehåller mer styrkor än svagheter. Bedömningen grundar sig på vad som framgår av de observerade lektionerna och hur lärarna beskriver sina sätt att arbeta med att ge eleverna inflytande på undervisningen. Av granskningen framgår dock att inte samtliga lärare i tillräcklig hög grad gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen och sitt lärande. Det är av den anledningen angeläget att skolan försäkrar sig om att samtliga elever får ett reellt inflytande på undervisningen och i det avseendet får öva sig i att ta ansvar för sitt eget lärande.

B. Lektionernas innehåll – kursplanefokus

I läroplanen för den obligatoriska skolan (Lpo 94) och i kursplanen för engelska betonas att utbildningen i engelska syftar till att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. I granskningen har Skolinspektionen särskilt uppmärksammat om detta får genomslag i undervisningen. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet. Skolinspektionen har därför även bedömt vilken kvalitet receptiva färdigheter (lyssna och läsa) och produktiva färdigheter (tala och skriva) har i undervisningen.

B 1. Interaktiva färdigheter - allsidig kommunikativ förmåga

Ur kursplanen för engelska:

Skolan ska i sin undervisning sträva mot att eleven utvecklar sin förmåga att använda engelska för att kommunicera i tal och skrift, fördjupar sin förståelse av talad engelska i olika situationer och sammanhang, utvecklar sin förmåga att delta aktivt i samtal och skriftlig kommunikation, uttrycka sina egna tankar på engelska samt uppfatta andras åsikter och erfarenheter, utvecklar sin förmåga att använda engelska muntligt i olika sammanhang för att berätta, beskriva och förklara samt att motivera sina åsikter.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

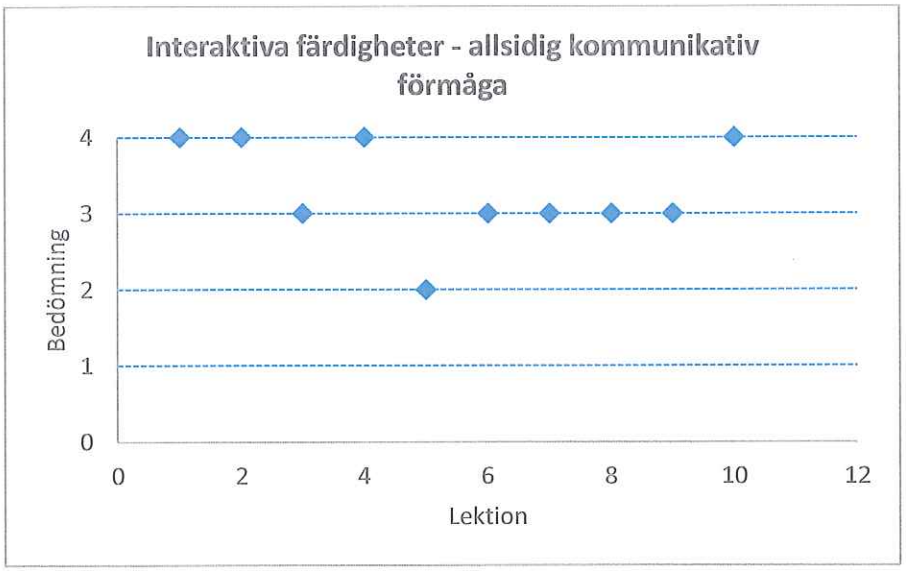
- Maximeras möjligheterna till användning av engelska i klassrummet?
- Innehåller lektionen aktiviteter där eleverna får träna på att förstå och göra sig förstådda på engelska?
- Skapas ett sammanhang för de uppgifter som utförs?
- Tillåts acceptabel och spontan engelska?
- Finns tal- och skrivuppgifter för att nå ett visst syfte eller speciell mottagare?
- Framhålls det funktionella med ett korrekt språk?
- Får eleverna feedback på hur de utför tal/skrivuppgifter?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Interaktiva färdigheter - allsidig kommunikativ förmåga*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 8 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 10 lektioner

1 = mestadels svagt, 2= mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

I majoriteten av de lektioner som observerats sker kommunikationen mellan lärare och elever i första hand på engelska. Detta innebär att lärarnas instruktioner primärt sker på engelska samt att eleverna uppmuntras att prata på engelska med varandra. Dessa lektioner innehåller även aktiviteter där eleverna får möjlighet att träna sig på att förstå och göra sig förstådd på engelska.

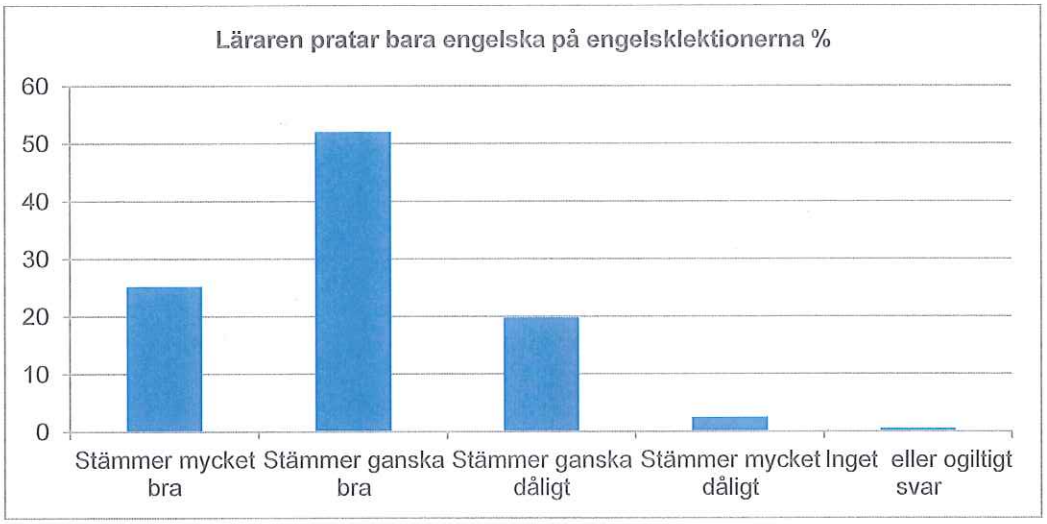
Under en lektion maximerar inte läraren elevernas möjligheter att använda engelska. Kommunikation mellan läraren och elever sker i det avseendet mestadels på svenska och läraren uppmanar inte heller eleverna att formulera sig på engelska när de exempelvis ställer frågor om den uppgift de arbetar med. Vid ytterligare ett par lektioner skulle läraren också i högre grad kunnat maximera möjligheterna att använda engelska, även om lektionerna i detta avseende sammantaget uppvisar mer styrkor än svagheter.

Det finns också lektioner där sammanhanget för uppgifterna är svagt inramat och där lärarna inte heller framhåller det funktionella med ett korrekt språk och/eller inte ger respons på elevernas tal/skrivuppgifter i tillräcklig hög utsträckning.

Underlag från intervjuer och enkäter

Av elevenkäten framgår att en stor del av eleverna anser att deras lärare visar hur de kan bli bättre på att prata engelska och förstå när någon annan pratar engelska. Andelen elever som anser att dessa påståenden inte stämmer bra är strax under 20 procent. I elevenkäten får eleverna också ta ställning till påståendet: "Läraren pratar bara engelska på engelskalektionerna". Nedan presenteras resultatet på denna fråga:

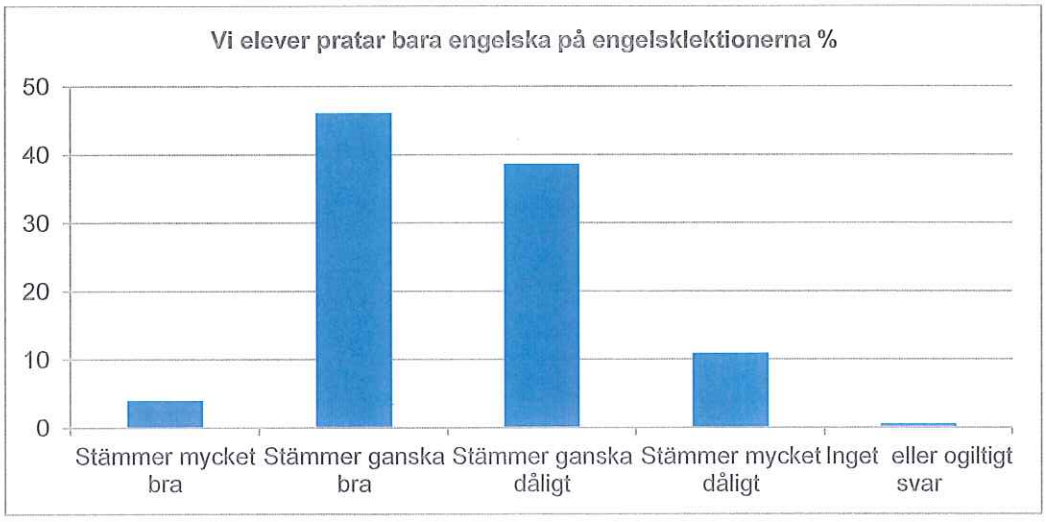
Figur 9: fråga 5 i elevenkäten

Även om det finns elever som anser att ovanstående påstående stämmer ganska dåligt, ger elevernas svar i huvudsak en positiv bild av undervisningen i detta avseende. Under elevintervjun framkommer synpunkter på huruvida undervisningen huvudsakligen bedrivs på engelska. Bland annat nämns att lärarna ofta har ambitionen att engelska ska vara det primära språket under lektionerna, men att läraren inte är konsekvent beträffande detta.

I elevenkäten får eleverna även ta ställning till påståendet "Vi elever pratar bara engelska under engelskalektionerna":

Figur 10: fråga 6 i elevenkäten

Av elevernas svar på påståendet i elevenkäten ges sålunda en tudelad bild: ungefär hälften av eleverna ställer sig antingen positiv eller negativ till påståendet. Även under elevintervjuerna ges en blandad bild av i vilken utsträckning eleverna pratar på engelska med varandra, men en uppfattning som framkommer är att de ofta pratar svenska vid gruppdiskussioner, trots att tanken är att de ska kommunicera på engelska.

Under lärarintervjun framhåller dock lärarna att en aspekt av god kvalitet i undervisningen är att den sker på engelska. Under intervjun och i lärarenkäten framhålls bland annat vikten av att engelskan blir ett naturligt kommunikationsspråk i klassrummet och att inte läraren hämmar elevernas kommunikation på engelska genom att korrigera minsta fel i uttal.

I lärarenkäten har lärarna även angett andra svar som indikerar att de lägger vikt vid den allsidiga kommunikativa förmågan hos eleven. Till exempel uppges att "lyssna, tala, läsa och skriva" alltid finns i åtanke i planeringen av lektionerna. Enligt lärarna försöker de även lära eleverna att, vid kommunikation med andra, fokusera på sammanhang snarare än detaljer och att använda kroppsspråket för att göra sig förstådd om de inte hittar orden.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Interaktiva färdigheter- allsidig kommunikativ förmåga* sammantaget uppvisar mer styrkor än brister. Med något undantag har de besökta lektionerna präglats av arbetssätt som främjar utvecklingen av en allsidig kommunikativ förmåga och lärarna visar vid intervjun och genom enkäterna att de fäster vikt vid denna utveckling. Det är emellertid anmärkningsvärt att kommunikationen mellan lärare och elever inte vid samtliga lektioner skedde på engelska, mot bakgrund av det fokus som läggs på utvecklandet av den kommunikativa förmågan i den nationella kursplanen.

Elevintervjuer och elevenkäterna indikerar även att undervisningen i större omfattning skulle kunna maximera möjligheterna att använda engelska som kommunikationsspråk. Skolan behöver således försäkra sig om att samtliga lärare maximerar möjligheterna att använda engelska i klassrummet.

B 2. Receptiva färdigheter – lyssna och läsa

Ur kursplanen för engelska:

Skolan ska i sin undervisning sträva mot att eleven fördjupar sin förståelse av talad engelska i olika situationer och sammanhang, utvecklar sin förmåga att läsa olika slags texter för upplevelser, information och kunskaper, utvecklar sin förmåga att använda hjälpmedel och kritiskt granska informationskällor.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

- Presenteras läs- och lyssnaruppgifter så att förförståelse skapas?
- Presenterar läraren ändamålsenliga strategier som underlättar hörförståelse eller läsförståelse?
- Presenteras läs- och lyssnaruppgifter i ett sammanhang?
- Ges eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att lyssna till eller läsa olika slags texter (upplevelser, information, kunskaper)?

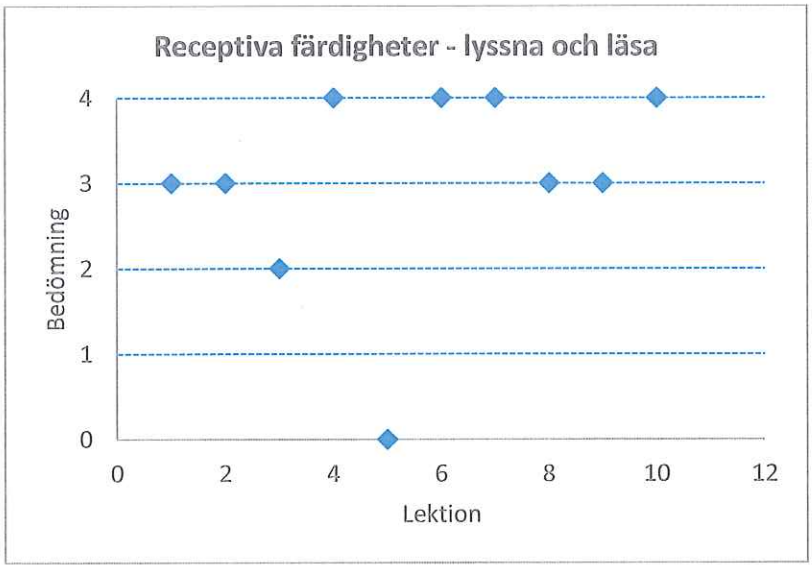
- Används olika typer av media för lyssnande och läsning?
- Ges eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att använda hjälpmedel och att kritiskt granska informationskällor?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Receptiva färdigheter – lyssna och läsa*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 11 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 10 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Under området receptiva "färdigheter-lyssna och läsa" riktas uppmärksamhet mot dels formaliserade lyssnings- eller läsövningar, dels uppgifter där det primära syftet är att träna andra förmågor, men som också har moment av läs- och hörförståelse och där det är rimligt att bedöma hur väl en övning av dessa förmågor tillgodoses.

Under en majoritet av lektionerna är sammanhanget för uppgifterna tydligt. Läraren hjälper även eleverna att bearbeta texter eller talad engelska (ljudband eller film) genom att exempelvis ställa frågor och ge ledtrådar om innehållet i läst text och det som spelas upp på ljudband eller film.

I de fall där den sammantagna bedömningen av området får lägre värde än fyra beror det exempelvis på att läraren inte i tillräckligt hög grad presenterar ändamålsenliga strategier och stöd för lyssnandet eller läsprocessen. Vid ett tillfälle kunde inte heller en formaliserad lyssningsövning genomföras under lektionen då bandspelaren i den sal

lektionen genomfördes inte fungerade. Istället fick eleverna läsa texten tyst för sig själva. Uppföljningen av övningen blev dock svag.

Underlag från intervjuer och enkäter

Enligt eleverna som har intervjuats sker lyssningsövningar genom uppspelningar av ljudband, högläsning av texter eller genom att se på film. I en av intervjuerna berättar eleverna att de också får lyssna på olika dialekter. Läsförståelsen övas främst genom läsning av skönlitteratur, "egna böcker", läroböcker, enligt eleverna.

Som tidigare påpekats framgår av elevenkäten att en majoritet av eleverna anser att läraren visar dem olika sätt att bli bättre på att förstå när någon pratar på engelska. Detta gäller också förmågan att förstå text på engelska. Det finns dock elever som anser att läraren inte visar dem olika sätt att bli bättre på att förstå när någon pratar på engelska eller att bli bättre på att först texter på engelska (18 procent av eleverna anser detta vid båda påståendena).

I lärarenkäten ombeds lärarna att ange exempel på strategier som de presenterar för eleverna när de ska lyssna på talad engelska och läsa texter på engelska. I dessa avseenden ges exempel på flera ändamålsenliga strategier, som exempelvis att vid lyssningsövningar gå igenom svåra ord i förväg för att skapa förförståelse och att försöka få eleverna att fokusera på helhet och sammanhang snarare än på detaljer. Fokus på helhet och sammanhang nämns även som en strategi inför läsning av olika texter.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Receptiva färdigheter-lyssna och läsa* uppvisar mer styrkor än svagheter. Bedömningen grundar sig på vad som huvudsakligen framgår av lektionsobservationerna och att lärarna visar på en medvetenhet om ändamålsenliga strategier vad gäller övning av receptiva färdigheter. Även om det finns elever som är missnöjda med lärarnas arbete vad gäller receptiva färdigheter är majoriteten ändå nöjda med detta arbete.

B 3. Produktiva färdigheter – tala och skriva

Ur kursplanen för engelska:

Skolan ska i sin undervisning sträva mot att eleven utvecklar sin förmåga att uttrycka sig varierat och säkert i skrift för att berätta, beskriva och förklara samt motivera sina åsikter, utvecklar sin förmåga att analysera, bearbeta och förbättra språket mot allt större variation och säkerhet.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

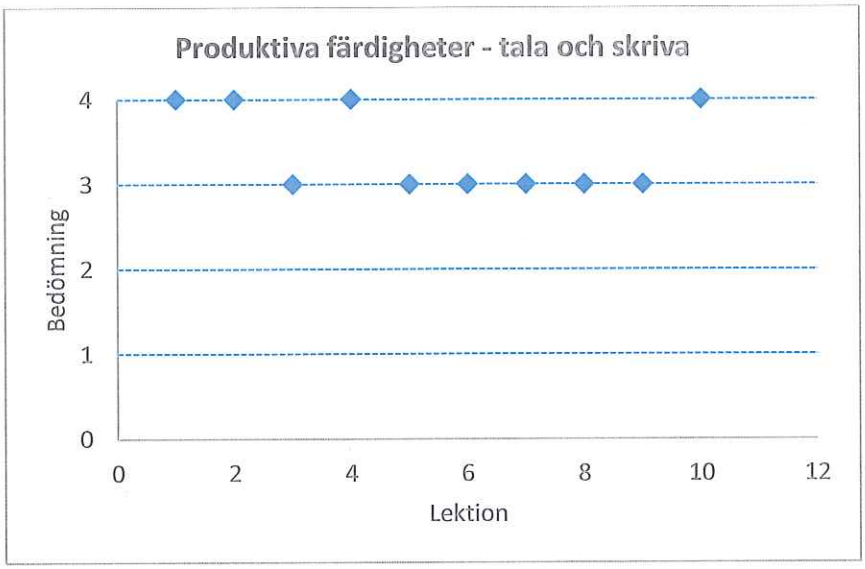
- Presenterar läraren ändamålsenliga strategier som hjälper eleverna att utveckla sitt tal och sitt skrivande?
- Skapas ett sammanhang för tal- och skrivuppgifter?
- Får eleverna såväl form- som kommunikationsfokuserade uppgifter?
- Ges eleverna möjlighet att berätta, beskriva, argumentera?
- Tränas eleverna i att anpassa sitt språk till olika syften och mottagare?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Produktiva färdigheter – tala och skriva*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 12 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 10 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Detta granskningsområde uppvisar genomgående goda värden, varav fyra lektioner sammantaget har bedöms som mestadels starka och de resterande som lektioner med mer styrkor än svagheter.

Vad gäller övning i att tala ser Skolinspektionen goda exempel på en undervisning där eleverna ges möjlighet att berätta, beskriva och argumentera, vilket bland annat genomförs i form av så kallade "speech". Lärarna låter även eleverna öva sig i att tala engelska genom att organisera delar av undervisningen på ett sätt så att eleverna får diskutera med varandra i anslutning till uppgifterna. Uppgifterna där förmågan att tala engelska övas har ett tydligt sammanhang och lärarna visar på en tillåtande inställning och "korrigerar" fel i uttal på ett sakligt och uppmuntrande sätt. Utöver detta har eleverna, som framgått tidigare, i de flesta fall uppmuntrats till att prata engelska under lektionerna.

Vad gäller de lektioner som har inslag av skrivövningar är sammanhanget för dessa tydliggjort. Vid två lektioner får eleverna öva sin skrivförmåga genom så kallad stafettskrivning, vilket föregicks av att läraren hade skrivit upp ett antal olika förslag på meningar som kunde inleda uppsatsen. Under ett par lektioner arbetar eleverna med så

kallade loggböcker där eleverna gjort refererat av vad de under föregående lektion har lyssnat till eller läst. Loggböckerna var bedömda och kommenterade av läraren inför lektionen och under de lektioner som observeras ges eleverna möjlighet att korrigera sitt referat vad gäller stavning och grammatik. Läraren går även i helklass igenom de vanliga skrivfelen som hade gjorts i referaten.

I de fall där lektionerna sammantaget får värdet tre beror det på varierade orsaker. Bland annat handlar det om att sammanhanget för uppgiften är otydligt och att läraren inte i tillräcklig hög grad nyttjar potentialen att öva tal vid en övning. Det handlar också om att läraren skulle ha kunnat ge eleverna ytterligare stöd i skrivprocessen genom att uppmana eleverna att använda ordböcker och därigenom ge de möjligheter att öva sig att använda sådana böcker.

Underlag från intervjuer och enkäter

Under elevintervjuerna berättar eleverna om de vanligaste sätten som de får öva sig på att tala och skriva engelska. Det handlar exempelvis om att läsa upp texter och diskutera med varandra på engelska. Vidare att skriva noveller och uppsatser, men också skrivarbete i arbetsböckerna och glosböcker. Det finns emellertid exempel på elever som menar att de inte får skriva särskilt mycket alls under lektionerna.

I elevenkäten uttrycks dock, som framgått tidigare, i huvudsak positiva uppfattningar gällande påståendet: läraren visar oss olika sätt att bli bättre på att prata på engelska. Detta gäller även påståendet läraren visar oss olika sätt att bli bättre på att skriva engelska. Vid båda dessa påståenden har en majoritet antingen angett stämmer mycket bra eller stämmer ganska bra, varav det senare utgör ett alternativ de flesta angett. Av enkätsvaren framgår emellertid att det finns elever anser att läraren inte visar de olika sätt att bli bättre på att prata på engelska eller att bli bättre på att skriva på engelska (19 respektive 14 procent)

I lärarenkäten ombeds lärarna att ge exempel på strategier som de presenterar för eleverna när de ska tala eller skriva på engelska. I dessa avseenden ges flera exempel på ändamålsenliga strategier. När det handlar om skrivandet lyfts användandet av "kladdtexter" som stöd för skrivprocessen fram och vikten av att anpassa texten efter mottagaren. När det handlar om talprocessen understryker en lärare att språkunnighet är en process där fel måste tillåtas för språket ska utvecklas. Därför försöker läraren få eleverna att inte tänka för mycket på att det måste vara korrekt när de talar. Andra lärare uppger att de försöker få eleven att anpassa sig efter mottagaren när de talar, våga leta efter synonymer och använda sitt kroppsspråk för att utrycka sig om de saknar ord.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Produktiva färdigheter- tala och skriva* uppvisar mer styrkor än svagheter. Bedömningen grundar sig på vad som framgår av lektionsobservationerna och att lärarna visar på en medvetenhet om ändamålsenliga strategier när det gäller övning av produktiva färdigheter. Även om det finns elever som är missnöjda med lärarnas arbete vad gäller produktiva färdigheter är majoriteten ändå nöjda med detta arbete.

B 4. Sociokulturell och sociolingvistisk medvetenhet

Ur kursplanen för engelska:

Skolan ska i sin undervisning sträva mot att eleven

- utvecklar sin förmåga att reflektera över levnadssätt och kulturer i engelsktalande länder och göra jämförelser med egna erfarenheter.

-fördjupar sin förståelse av talad engelska i olika situationer och sammanhang.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

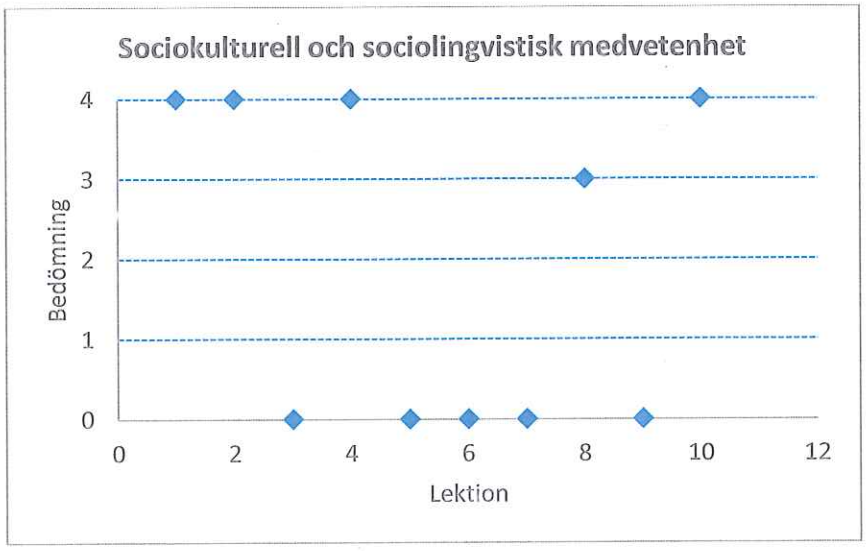
- Ges eleverna möjlighet till jämförelse mellan olika språkbruk i sammanhang och områden där engelska används?
- Ges eleverna möjlighet till jämförelse mellan egna erfarenheter och olika levnadsvillkor, traditioner, sociala relationer, kulturella företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Sociokulturell och sociolingvistisk medvetenhet*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 13 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 10 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

De lektioner där undervisningen knyter an till detta område bedöms huvudsakligen som mestadels stark. Konkret behandlar dessa lektioner på olika sätt engelskspråkiga länder eller engelsk kulturhistoria och äldre tiders språkbruk. I det fall där lektionen får det sammantagna omdömet tre beror det på att läraren i högre grad skulle ha kunnat styra undervisningen mot att ge eleverna möjlighet till jämförelser mellan dels nutida språkbruk och äldre tiders språkbruk, dels mellan egna erfarenheter, livsvillkor och kulturella företeelser i andra (historiska)sammanhang.

Underlag från intervjuer

Av de lokala pedagogiska planeringarna framgår att lärarna planerat in arbetsmoment som handlar om och övar eleverna i sociokulturell och sociolingvistisk medvetenhet, vilket också har återspeglats i de besökta lektionerna. Under elevintervjun framkommer dock synpunkter på att undervisningen inte i tillräcklig hög utsträckning behandlar olika engelska dialekter, vilket framhålls som väsentligt för förmågan att kommunicera med olika människor.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen granskningsområdet *Sociokulturell och sociolingvistisk medvetenhet* som mestadels starkt. Under de lektioner som besöktes och där detta behandlades gjordes det på ett tillfredställande sätt. Det finns dock synpunkter från elever vad gäller huruvida undervisningen behandlar olika dialekter i undervisningen. Det framkommer dock inga andra synpunkter.

C. Pedagogisk ledning och kvalitetsarbete

Ur 1985 års Skollag:

Utbildningen ska inom varje skolform vara likvärdig, varhelst den anordnas i landet (1 kap. 2 §).

Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas (2 kap. 2 §).

Ur Lpo 94:

Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål... Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas…

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen…

Rektorn har ansvar för skolans resultat och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att – personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter,...

Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen…

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

- Tar rektorn det pedagogiska ansvaret för att engelskundervisningen som helhet inriktas på att nå de nationella målen?
- Finns ett systematiskt kvalitetsarbete med uppföljning, utvärdering och åtgärder i engelskundervisningen?
- Ser rektorn till att engelskundervisningen ger likvärdiga möjligheter att nå målen i alla grupper?
- Ser rektorn till att engelskundervisningen bedrivs av lärare med utbildning för sådan undervisning?
- Ser rektorn till att lärare får relevant kompetensutveckling?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Pedagogisk ledning och kvalitetsarbete*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
			X

Underlag från intervjuer och enkäter

Rektorn vid Folkungaskolan tillträdde sin tjänst för cirka ett halvt år sedan. Lärarna menar att rektorn är relativt ny på skolan och de tycker därför att det är svårt att uttala sig om huruvida rektorn tar ansvar för den pedagogiska ledningen gällande undervisningen i engelska. Lärarna uppger dock att rektorn är intresserad, lyssnar och ger feedback. Rektorn har också "koll" på verksamheten och har genomfört lektionsbesök, enligt lärarna.

Av granskningen framgår att rektorn har en god bild av hur undervisningen går till. Utöver lektionsbesök har rektorn pratat med elever och låtit dem svara på enkäter om undervisningen samt pratat med föräldrar, vilka ofta kontaktar henne vid frågor och synpunkter på undervisningen. Enligt rektorn planerar hon att genomföra ytterligare lektionsbesök, för att följa upp den undervisning hon vid lektionsbesöken haft synpunkter på.

Folkungaskolan visar på ett systematiskt arbete vad gäller uppföljningen av elevernas kunskaper. Kunskapsresultaten är mycket goda och i de fåtal fall där elever inte nådde kravnivån på det nationella provet (åk 5) har åtgärdsprogram utarbetats. Av skolans kvalitetsredovisning framgår att skolan har en god bild över elevernas kunskapsresultat och vilka insatser som behövs för att förbättra resultaten. Vid intervjun uppger rektorn att ett utvecklingsområde på skolan och för ämnet engelskan gäller det pågående arbetet med de pedagogiska planeringarna, vilka avser att i högre utsträckning rikta undervisningen mot utvecklandet av olika förmågor som anges i styrdokumenten. Ett syfte med detta arbete är att höja kvaliteten på undervisningen och stimulera eleverna att höja sina resultat, även om de i nuläget redan visar på goda kunskapsresultat. Ytterligare ett syfte med detta arbete är att säkerställa att undervisningen inriktas mot de nationella målen. Ett annat utvecklingsområde

gällande undervisningen i engelska är enligt rektorn utvecklande av verktyg för formativa bedömningar och utvecklingssamtalens form och innehåll.

Undervisningen i engelska bedrivs i huvudsak av lärare som har utbildning för denna undervisning. Under intervjun framför lärarna synpunkter angående sina möjligheter till kompetensutveckling och menar att studiedagar ofta handlar om övergripande pedagogiska frågor och inte ämnet. Som framkommit tidigare menar lärarna att de under sina ämneslagsmöten diskuterar för lite pedagogik och att ämneslagstiden istället ägnas åt praktiska och organisatoriska frågor. Lärarna menar i det avseendet att de borde ha mer tid för ämneslagsmöten. Rektor uppger under intervjun att det finns planer på att skapa mer ämnestid för lärarna under våren.

Av granskningen framgår att det finns lärare som är missnöjda med de lokaler undervisningen bedrivs i. I detta avseende pekar lärare på att undervisningssalarna inte är ändamålsenliga för språkundervisning. I huvudsak menar lärarna dock att tillgången till tekniska hjälpmedel är god, likaså vad gäller andra läromedel.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Pedagogisk ledning och systematiskt kvalitetsarbete* är mestadels starkt. Folkungaskolan uppvisar ett inte endast goda kunskapsresultat i engelska, utan strävar aktivt efter att stimulera eleverna ytterligare till ökade kunskaper och utveckling. I detta arbete är rektorn pådrivande genom införandet av verktyg för planering, bedömning och genomförande av utvecklingssamtal. Uppföljningen av elevernas kunskapsresultat bedömer Skolinspektionen som tillfredställande.

De utvecklingsinsatser som rektor och lärare själva föreslår och tänker genomföra, bedömer Skolinspektionen kan ge ytterligare kvalitetshöjning av undervisningen i engelska, exempelvis samverkan mellan lärarna i engelska och lärarnas möjligheter till kompetensutveckling riktad mot ämnesdidaktik. Det är också angeläget för skolan att försäkra sig om att undervisningen i engelska alltid sker i ändamålsenliga lokaler.

D. Särskilt stöd i engelska

Ur 1985 års Skollag:

I utbildningen ska hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd (1 kap. 2 §).
Särskilt stöd skall ges till elever som har svårigheter i skolarbetet (4 kap. 1 §).
Ur Lpo 94:

Rektorn har ansvar för skolans resultat och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att – undervisningen och elevvårdsverksamheten utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver…- resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör,

Ur grundskoleförordningen 5 kap. (Särskilda stödinsatser):

Beslut om särskilt stöd enligt detta kapitel fattas av rektorn, om inte något annat följer av 5 och 10 §§.

Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att behovet utreds. Om

utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet skall det framgå vilka behoven är, hur de skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. …

Utgångspunkt vid granskningen:

- Får elever som behöver särskilt stöd sådant?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Särskilt stöd i engelska*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
			X

Underlag från intervjuer och enkäter

Av skolans kvalitetsredovisning framgår att skolan bedriver ett aktivt arbete för att identifiera elever som har svårigheter att nå målen och att cirka 15 procent av skolans elever har ett åtgärdsprogram, främst i ämnena matematik, svenska och engelska. Vad gäller ämnet engelska nådde samtliga elever i åk 9 år 2010 målen, medan ett fåtal elever i åk 5 samma år inte nådde kravnivån och har därför ett utarbetat åtgärdsprogram.

Enligt lärarna i engelska upptäcker de elever i behov av särskilt stöd tidigt. Det stöd som ges handlar bland annat om inläst eller lättläst material, individuellt avpassade instruktioner av läraren samt mer tid för arbete och prov. Särskilt stöd ges även av speciallärare.

Enligt rektor ges stödet i första hand inom klassen ram, men för närvarande finns ett par elever vars behov innebär att stödet ges i samarbete med en näraliggande skola och i en annan, mer adekvat, undervisningsmiljö. Enligt rektor fångas elever med behov av särskilt stöd upp redan idag, men menar samtidigt att arbetet med de pedagogiska planeringarna syftar till att ytterligare underlätta för lärarna att upptäcka och uppmärksamma elever i behov av särskilt stöd. Vidare menar rektorn att dokumentationen kring elevens kunskapsutveckling och svårigheter i skolarbetet måste bli bättre.

Vid intervjuer med eleverna framgår att de uppfattar att elever som har behov av stöd får det. Det finns dock elever som menar att de känner elever som inte får tillräckligt med utmaningar inom ramen för det stöd de får.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Särskilt stöd i engelska* mestadels är starkt. Det är emellertid angeläget för skolan att försäkra sig om att elever som erhåller särskilt stöd får utmaningar efter sina förutsättningar, så att även dessa elever stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Sammanställning av svar i genomförd elevenkät i Folkungaskolan

På följande sidor redovisas diagrammen för Folkungaskolan i Linköpings kommun där enkäten har besvarats av totalt 202 elever.

Genomförande

Elevenkäten görs efter Skolinspektionens besök på engelsklektioner i årskurserna 6–9. Enkäterna delas ut i pappersform av Skolinspektionens inspektörer och eleverna får en kort muntlig instruktion.

Urvalet är de elever som är närvarande under lektionen. Eventuellt frånvarande elever ges inte möjlighet att besvara enkäten.

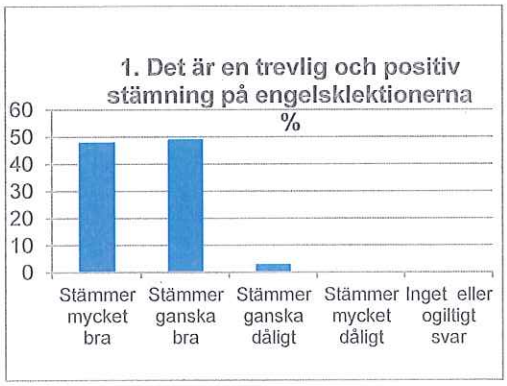
Resultaten redovisas i två olika typer av diagram. I diagrammen för **hela skolan** finns samtliga elevers svar inräknade. Diagrammen för **pojkar och flickor** redovisar svaren uppdelat på kön. De elever som glömt att fylla i detta räknas som ett internt bortfall men de finns inräknade i diagrammen för hela skolan.

I diagrammen finns en stapel för inget eller ogiltigt svar. Där återfinns elevenkäter med obesvarade frågor och frågor som är besvarade med markeringar för flera svarsalternativ.

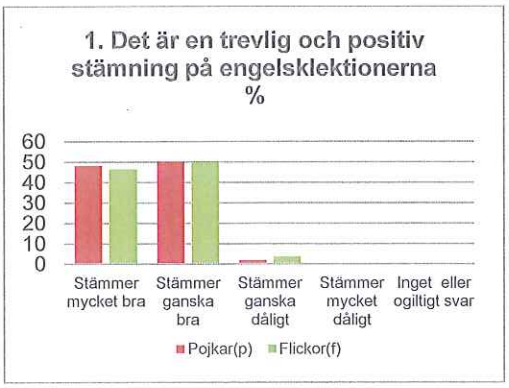
Ytterligare information om arbetet med elevenkäterna i kvalitetsgranskningen kommer att redovisas i den slutliga rapporten.

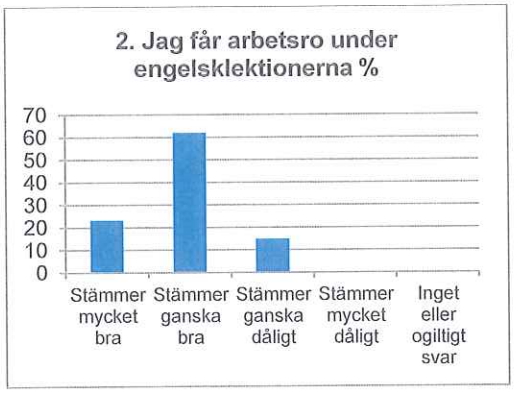
Sammanställning

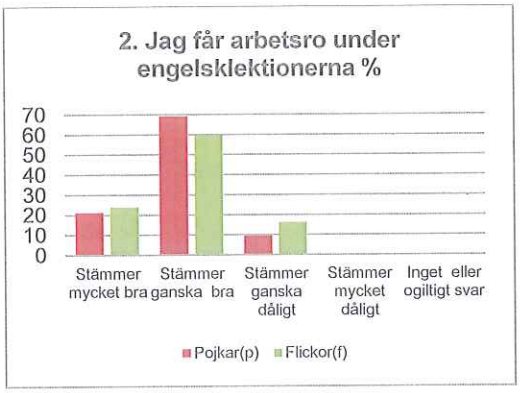
Hela skolan

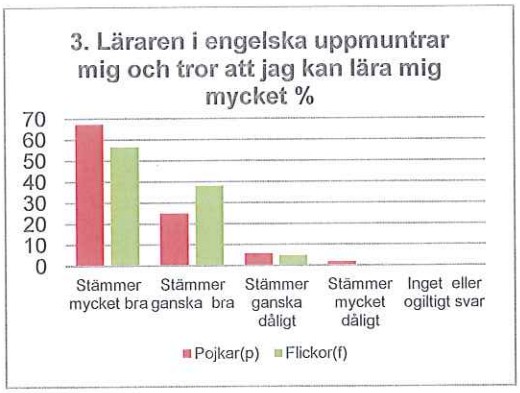
Pojkar och flickor

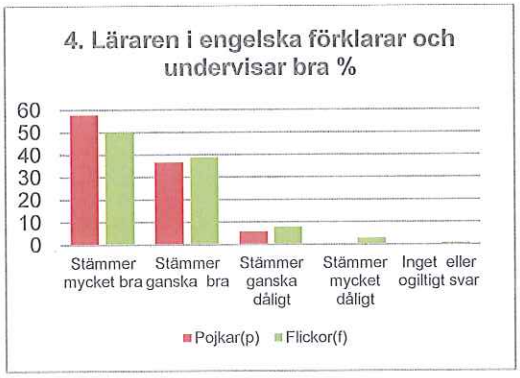

2. Jag får arbetsro under engelsklektionerna %
70
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

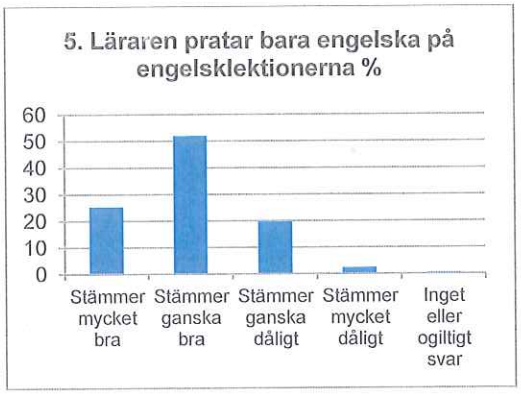

2. Jag får arbetsro under engelsklektionerna %
70
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

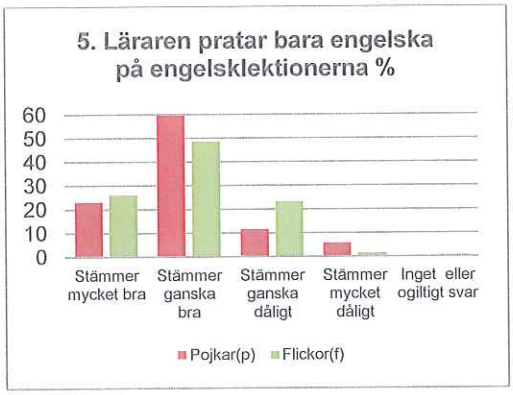

3. Läraren i engelska uppmuntrar mig och tror att jag kan lära mig mycket %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

3. Läraren i engelska uppmuntrar mig och tror att jag kan lära mig mycket %
70
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

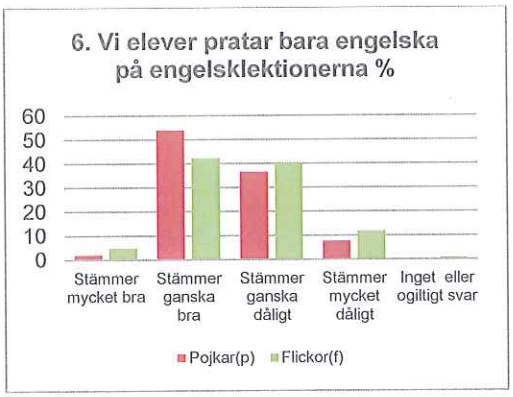

4. Läraren i engelska förklarar och undervisar bra %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

4. Läraren i engelska förklarar och undervisar bra %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

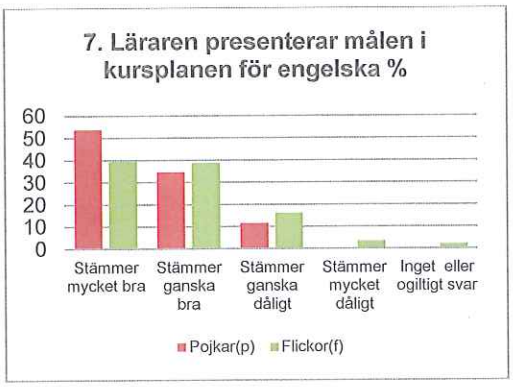

5. Läraren pratar bara engelska på engelsklektionerna %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

5. Läraren pratar bara engelska på engelsklektionerna %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

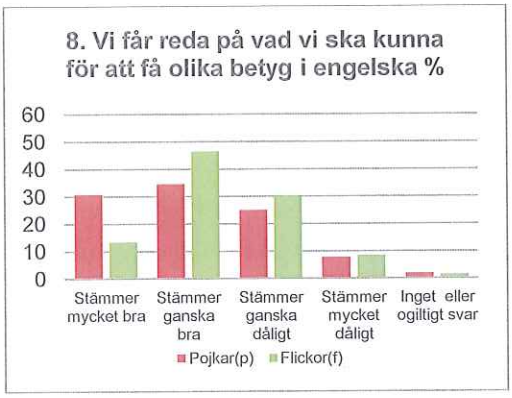

6. Vi elever pratar bara engelska på engelsklektionerna %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

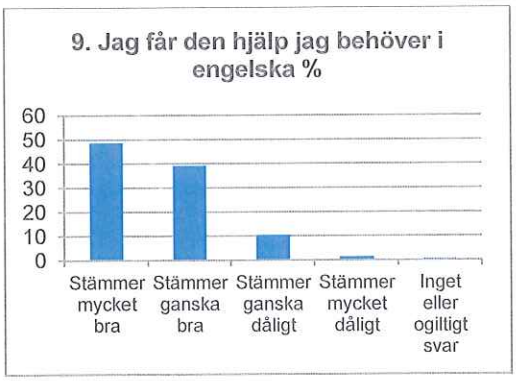

6. Vi elever pratar bara engelska på engelsklektionerna %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

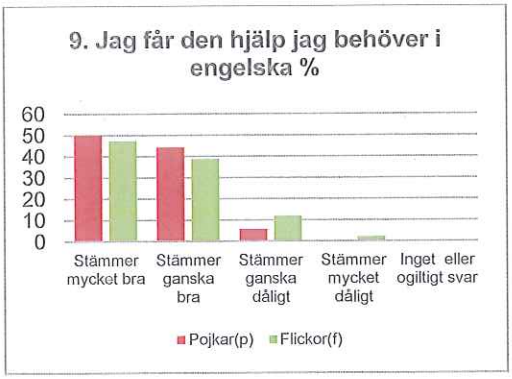

7. Läraren presenterar målen i kursplanen för engelska %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

7. Läraren presenterar målen i kursplanen för engelska %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

8. Vi får reda på vad vi ska kunna för att få olika betyg i engelska %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

8. Vi får reda på vad vi ska kunna för att få olika betyg i engelska %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

9. Jag får den hjälp jag behöver i engelska %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

9. Jag får den hjälp jag behöver i engelska %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

10. Läraren visar oss olika sätt att bli bättre att prata engelska %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

10. Läraren visar oss olika sätt att bli bättre att prata engelska %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

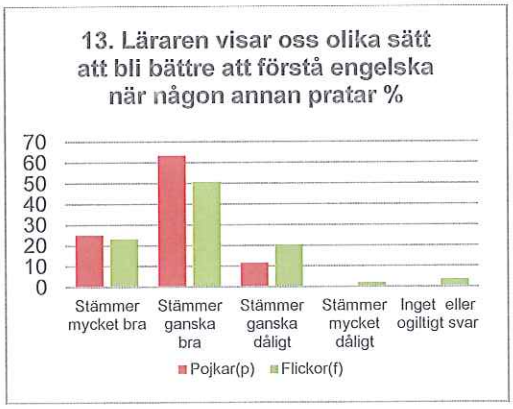

11. Läraren visar oss olika sätt att bli bättre att skriva engelska %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

11. Läraren visar oss olika sätt att bli bättre att skriva engelska %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

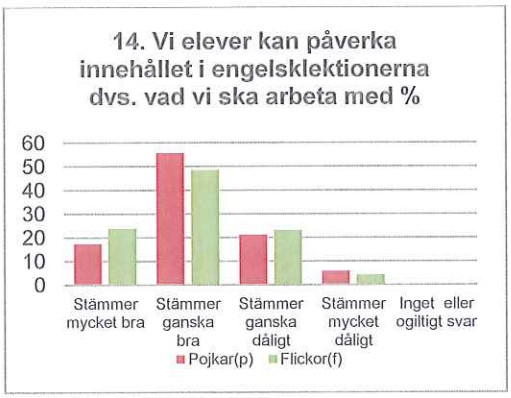

12. Läraren visar oss olika sätt att bli bättre att förstå engelsk text när vi läser %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

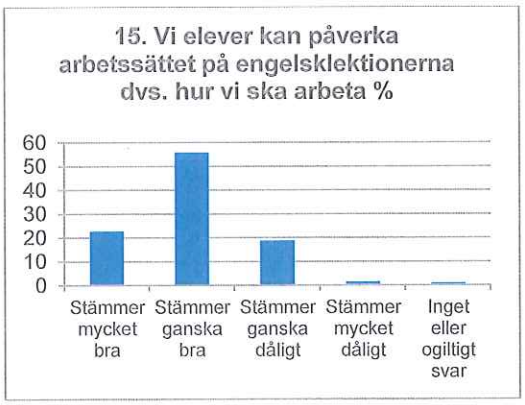

12. Läraren visar oss olika sätt att bli bättre att förstå engelsk text när vi läser %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

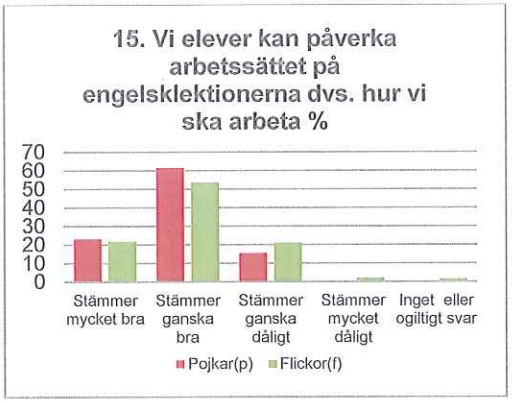

13. Läraren visar oss olika sätt att bli bättre att förstå engelska när någon annan pratar %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

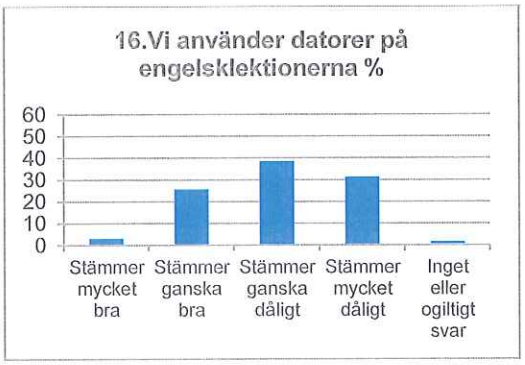

13. Läraren visar oss olika sätt att bli bättre att förstå engelska när någon annan pratar %
70
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

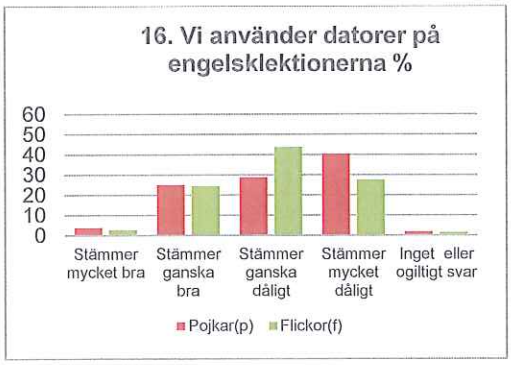

14. Vi elever kan påverka innehållet på engelsklektionerna dvs. vad vi ska arbeta med %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

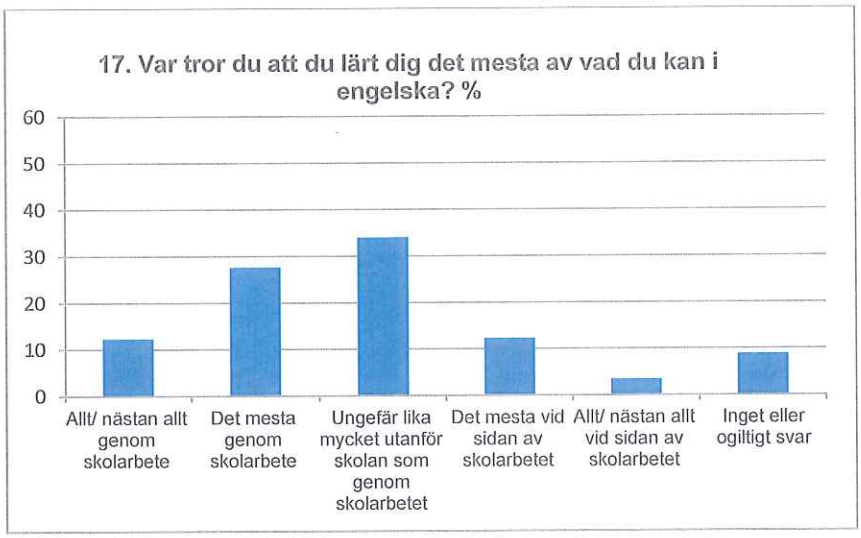

14. Vi elever kan påverka innehållet i engelsklektionerna dvs. vad vi ska arbeta med %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

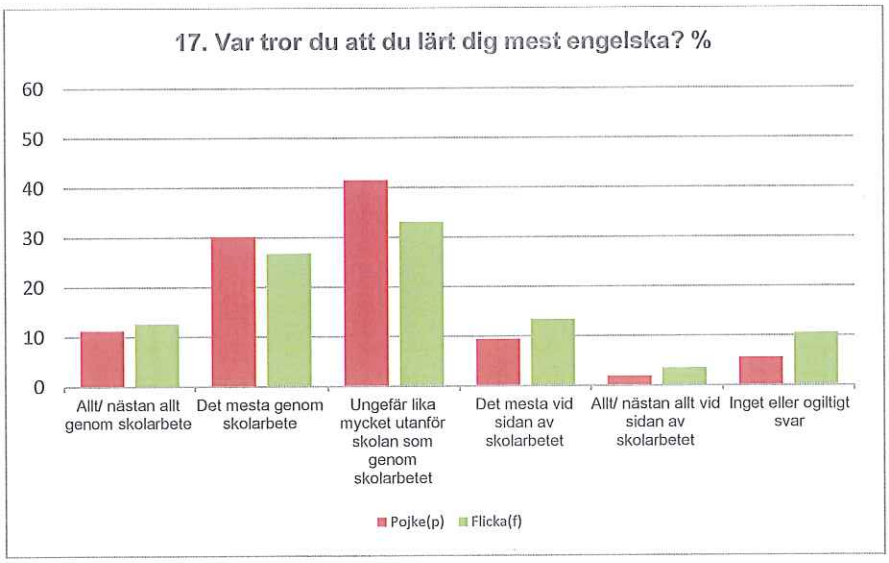

15. Vi elever kan påverka arbetssättet på engelsklektionerna dvs. hur vi ska arbeta %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

15. Vi elever kan påverka arbetssättet på engelsklektionerna dvs. hur vi ska arbeta %
70
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

16.Vi använder datorer på engelsklektionerna %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar

16. Vi använder datorer på engelsklektionerna %
60
50
40
30
20
10
0
Stämmer mycket bra
Stämmer ganska bra
Stämmer ganska dåligt
Stämmer mycket dåligt
Inget eller ogiltigt svar
Pojkar(p)
Flickor(f)

17. Var tror du att du lärt dig det mesta av vad du kan i engelska? %
60
50
40
30
20
10
0
Allt/ nästan allt genom skolarbete
Det mesta genom skolarbete
Ungefär lika mycket utanför skolan som genom skolarbetet
Det mesta vid sidan av skolarbetet
Allt/ nästan allt vid sidan av skolarbetet
Inget eller ogiltigt svar

17. Var tror du att du lärt dig mest engelska? %
60
50
40
30
20
10
0
Allt/ nästan allt genom skolarbete
Det mesta genom skolarbete
Ungefär lika mycket utanför skolan som genom skolarbetet
Det mesta vid sidan av skolarbetet
Allt/ nästan allt vid sidan av skolarbetet
Inget eller ogiltigt svar
Pojke(p)
Flicka(f)